

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
Licealna knjižnica

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 900
Uprava:
Pavšalni franko. Telefon 46
Ljubljana.

Požar v Mali Aziji preti preiti na Balkan.

OJACENJE GRŠKIH ČET V TRAKIJI. — V SLUČAJU POTREBE BODO GRKOM POMAGALI ANGLEŠKI DOMINIJONI. — SOVJETSKA VLADA PRIPRAVLJA POMOČ KEMALISTOM. — FRANCOSKO ČASOPISJE PROTI ANGLEŠKI POLITIKI.

London, 18. sept. (Izv.) Kako poročajo »Times«, je Italija angleško vlado obvestila, da se ne namerava udeležiti nobene akcije proti kemalistom, najsi gre za aktivne operacije ali pa za defenzivne odredbe.

Melbourne, 18. sept. (Izv.) Avstralska vlada je izjavila, da je pripravljena poslati svoje čete na Bližnji vzhod, ako bi se to izkazalo za potrebno.

London, 18. sept. (Izv.) »Morning Post« javlja iz Carigrada: Grška pehota se bavi s tem, da koplje v okoliščini mesta Čanak strelske järke, da bi mogla braniti Dardanele proti napadu kemalistov.

Riga, 18. sept. (Izv.) Kako se doznava iz angleških virov, je vojaški svet sovjetske Rusije z ozirom na poročila o zmagi kemalistov sklenil, da bo imel pripravljene vse kavkaške vojne čete in vso črnomorsko mornarico, da na prvo znamenje poseže v boj v prid kemalistom.

Atene, 18. sept. (Izv.) Kako poročajo listi, namerava grška vlada parlament razpustiti in razpisati nove volitve.

Pariz, 18. sept. (Izv.) Francosko časopisje je enodušnega naziranja, da nasprotuje zadnji stavek angleške note, v kateri se govori o vojaških odredbah proti kemalistom, duhu in besedilu prejšnjih zaveznikskih sklepov, kakor tudi interesom Anglije in drugih zaveznikov in da pomenja vspricho sočasnega položaja na Bližnjem vzhodu še posebno nevarnost. Vsi listi apelirajo na prijateljstvo in zdravo razsodnost angleškega naroda, naj se ne spušta v tako brezuspešno in nevarno podjetje in povdarjajo potrebo skupne politike, ki jo je Francija vedno priporočala, ki odgovarja skupnim interesom obeh držav in ki edina more privedi do

rešitve, katere zavlačevanje zavlačuje, da se položaj ne zboljša.

Atene, 18. sept. (Izv.) Grška vlada je ukrenila vse potrebno, da ojači posadke v Trakiji s četami, ki so bile prepeljane iz Male Azije in obstoje izključno iz mlajših letnikov. Francoske in italijanske ladje so danes izkrcale okoli 10.000 ubežnikov.

London, 18. sept. (Izv.) Vest, ki jo je prejel »Daily Mail« iz Capetowna, se glasi, da je neverjetno, da bi poslala Južno-afriška unija svoje čete v Dardanele. V kratkem se skliče capetovski parlament, ki bo razpravljal o tem vprašanju.

London, 18. sept. (Izv.) Iz Bombay poročajo, da se tamošnji politični krogi nikakor ne strinjajo s tem, da bi pošiljali angleški dominijoni svoje čete v Dardanele.

London, 18. sept. (Izv.) »Times« namigava, da izkira oficijozno poročilo o nastopanju angleške vlade v vprašanju bližnjega vzhoda iz kabineta ministrskega predsednika Lloyd Georgea in je bilo priobčeno brez dovoljenja angleškega zunanjega ministrstva. »Morning Post« piše: Razsodni politiki Francije se je zahvaliti, da se je zavlekla nova velika vojna na bližnjem vzhodu. List ugotavlja, da vsi politični krogi priznavajo zasluge, ki jih ima francoski ministrski predsednik Poincaré za vzdrževanje mira v Evropi.

London, 18. sept. (Izv.) V odgovoru na noto Balfourja od 3. julija t. l., ki se tiče Dardanel in delovanja ruske mornarice v Črnem morju je izjavil ruski ljudski komisar Harekan da moskovski sovjeti priznavajo turški dogovor s sovjetsko vlado glede Dardanel in Bospora, ki je bil podpisan v Moskvi leta 1922 in ugotavlja, da bodoče pogodbe sosednih držav ne dovoljujejo umešavanja da lje oddaljenim državam.

Politika Jugoslavije v vprašanju grško-turškega konflikta.

JUGOSLAVIJA SE BO RAVNALA PO ANGLEŠKI IN FRANCIJI — OBOROŽEN NASTOP PROTI VHODU TURKOV V EVROPO.

Zeneva, 18. septembra. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Jovanović je danes sprejel nastopnike časopisja. Na vprašanje nekoga angleškega novinarja, kako stališče zavzame Jugoslavija napram turški zmagi v Mali Aziji in ali bo nastopila z oboroženo silo, ako bi Turki zasedli Carigrad ali Tracijo, je izjavil poslanik, da bo Jugoslovanska vlada v tem slučaju počakala. Vse zavisi od politike, za katero se bosta sporazumeli Francija in Anglija. Jugoslavija sama ne razpolaga z dovoljnimi sredstvi, da bi izvedla odločno intervencijo. Vendar pa je dal jugoslovanski poslanik razumeti, da bi

bila Jugoslavija eventualno pristljena nastopiti zoper uresničenje turških ciljev.

Pariz, 18. septembra. (Izv.) Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčič je izjavil po razgovoru, ki ga je imel s kraljem Aleksandrom, dalje s francoskim ministrskim predsednikom Poincaréjem, Ferid bejem in Lordom Hardingom poročevalcu lista »Sunday Express«, da jugoslovanska vlada s skrbjo opazuje turške vojne uspehe. Vsako prodiranje Turkov v Evropo bi smatrala za resno ogrožanje. On sam odpušča danes na Angleško, kjer bo o tem vprašanju razpravljal z Lordom Georgem in Lord Curzonom.

Nevaren položaj na Bolgarskem

BUREN POTEK GLAVNE SKUPŠČINE AGRARNE STRANKE. — BIVŠI MINISTRI GEŠOV IN DANEV, MALINOV IN POSTURKOV PRIDEJO PRED SODIŠČE.

Sofija, 18. sept. (Izv.) Kako poročajo bolgarska brzojavna agencija, je včerajšnji dan v Tirnovu mirno potekel. Za včeraj napovedano ljudsko zborovanje opozicijskega bloka je izostalo. Vršila pa se je skupščina agrarne stranke, katere se je udeležilo ogromno število pristavev stranke. Oblasti so vzele v svoje varstvo pristabe bivaških blokaških strank in njihovih bivših ministrov, da jih množica ni napadla. Razjarjena množica

se je pomirila šele, ko je Daskalov v imenu vlade obljubil, da se obtožita članov predvojne kabineta Gešov in Danev, kakor tudi člana povojne kabineta Malinov in Posturkov. Sobotanje se sestane k izrednemu zasedanju. Sklepalo se bo o zadržanju članov blokaških strank in rešilo zakonski načrt glede kršiteljev notranjega mira. V Sofiji, Tirnovu in po drugih mestih vlada mir.

Zakonski načrt o invalidih gotov.

ODKUP SAMOSTANSKIH IN OBČINSKIH ZEMLJIŠČ ZA INVALIDE. — INVALIDI DOBE ZEMLJIŠČA V BLIŽINI SVOJIH BIVALIŠČ.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Zakonski načrt o invalidih je izgotovljen. S tem zakonskim načrtom se strinjajo tudi invalidske organizacije. V zakonskem načrtu stoji nova določba, ki predvideva odkup samostanskih in občinskih zemljišč s strani države, izvzemši zemljišča, ki so vezana na po agrarni reformi. Občinska zemljišča se bodo cenila po vrednosti, kakršna so imela takrat, ko je bil dotični invalid, ki prejme to zemljišče ranjen in je postal invaliden. Razen tega je dopolnjen zakonski

načrt z določbo, da se dajejo invalidom zemljišča v neposredni bližini njihovega bivališča, kjer jih bodo mogli njihovi sorodniki in prijatelji fizično in moralno podpirati.

PAŠICEVA POTOVANJA.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Predsednik ministrsk. sveta Pašić, ki se še vedno mudi v Pragi, dospe pojutrišnjem v Pariz. Informiral se bo o mednarodnem položaju v Parizu in Londonu, na kar se vrne koncem tega meseca v Beograd.

POINCARÉ PRI KRALJU ALEKSANDRU.

Pariz, 18. septembra. (Izv.) Francoski listi obširno poročajo o posetu francoskega ministrskega predsednika Poincaréja pri jugoslovanskemu kralju Aleksandru, ki je povabil ministrskega predsednika na obed. Govorila sta med drugim o vprašanju bližnjega vzhoda. Kralj Aleksander je pri tem omenil, da z vneto študira razmere v naših zaveznikih državah, da pa se namerava dne 25. t. m. vrniti v Beograd.

PRED VAŽNO MINISTRSKO SEJO.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Jutri pričakujejo v Beogradu prihoda ministrov dr. Krstija, Stanića in Miletića. Ako dospe jutri dopoldne se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali o invalidskem vprašanju. Grški opravniki diplomatskih poslov je danes dopoldne posetil pomočnika ministra zunanjih poslov Gavrilovića. Govorila sta dalje časa o dogodkih na vzhodu. Tudi angleški poslanik sir Eduard Young in opravniki francoskega poslanstva sta konferirala z Gavrilovičem o vprašanju bližnjega vzhoda.

ČUDNE VESTI O ZADRŽANJU DR. NINČIČA O POVRATKU TURKOV V EVROPO.

Beograd, 18. sept. (Izv.) »Politika« poroča: Izjava jugoslovanskega ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča v pariškem »Matinu« glede povratka Turkov v Evropo je zbudila v vseh parlamentarnih krogih veliko začudenje. Naši poslanci so nezadovoljni z delovanjem naše diplomacije v inozemstvu, ki navezana sama nase in brez vsake kontrole dela, kar se ji poljubi. Zato čimbolj dozoreva misel na volitev parlamentarnega odseka, ki bo nadzoroval našo zunanjo politiko. — Kako poroča druga vest, je vest »Matina« netočna in ni naš zunanji minister nikdar pristal na povratek Turkov v Evropo.

NADALJEVANJE DELA KOMISIJE O VZROKIH POGIBELJI REKUTOV.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Anketna komisija za preiskavo v vprašanju pogibelji rekrutov je odpuščala v južno Srbijo, da tamkaj nadaljuje preiskavo. Kolikor se je doslej dogladno, obremenjuje zbrano gradivo večinsoma prometno ministrstvo in šele v drugi vrsti vojno ministrstvo.

AKCIJA STOJANA PROTIČA.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Današnja »Pravda« piše, da politični krogi vedno bolj komentirajo načrt Stojana Protiča. Pričakuje se, da pozove k sebi vse one radikale, ki so se doslej držali neodločne. Protič doslej še ni započel odločne akcije, v prvi vrsti radi tega, ker politika njegovih neposrednih razgovorov s hrvatskim blokom ni imela uspeha.

Curli, 18. septembra. Berlin 0.36, New York 537, London 23.69, Pariz 40.40, Milan 22.35, Praga 17.40, Budimpešta 0.21, Zagreb 1.80, Varšava 0.06, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.00875.

Berlin, 14. septembra. Dunaj 1.955, Budimpešta 58.92, Milan 6217.20, Praga 4893.85, Pariz 11260.90, London 6591.75, New York 1490.63, Curli 27865.10.

Praga, 18. septembra. Dunaj 0.03625, Berlin 1.975, Rim 124.25, avstrijske krone 0.03675, italijanske lire 26.25, Budimpešta 1.25, Pariz 230.25, London 134.25, New York 30.30, Curli 568.50.

Beograd, 18. septembra. Bukarešta 56, London 328, Berlin 4.75, New York 70, Sofia 44, Milan 295, Dunaj 0.95, Zeneva 1905, Pariz 525, Praga 230, Budimpešta 2.83.

Dunaj, 18. septembra. Zagreb 251.75—252.25, Beograd 1007—1009, Berlin 51.10—51.40, Budimpešta 30.45—30.50, London 331.300—331.800, Milan 3121—3129, New York 75.025—75.125, Pariz 5644—5666, Praga 2447—2453, Sofia 444.50—445.50, Curli 13985—14015. Valute: ameriški dolar 74700—75000, bolgarski lev 408—412, nemška marka 51.25—52.25, angleški funt 330.700—331.700, francoski frank 5585—5615, italijanske lire 3087.50—3102.50, dinarji 995—1000, rumunski lei 459—461, švicarski frank 13890—13950, češkoslovaške krone 2430—2440, madžarske krone 30.10—30.60.

Zagreb, 18. septembra. Devize: Dunaj 0.95—0.97, Berlin 4.70—4.80, Budimpešta 2.25—2.90, Bukarešta 48—52, Italija 393.70—395.70, London 306—308, New York 69—71, Pariz 514—518, Praga 227.40—229.40, Svica 1310—1326.20, Varšava 1.04—1.08. Valuta: ameriški dolar 65.50—69.50, avstrijske krone 0.99—0.1010, češkoslovaške krone 221—223, francoski frank 498—502, nemška marka 4.85—0, švicarski frank 0—1295, italijanska lira 286—288.

Zagrebski kongres in realna politika.

Ni dvoma, da je govoril v Zagrebu slovenski, hrvaški in srbski idealizem. Zé to dejstvo samo pomeni afirmacijo naše države, še bolj pa podkrepi njeno eksistenčno možnost resnice, da toliko in toliko tisoč intelektualcev nosi v svojih dušah spoznanje, da je dosedanjí vladni režim počasno zastrupljanje življenjskega soka države, ki najno vodi v smrt. Ako bi zagrebski kongres ne prinesel ničesar drugega, bi ga že s tega stališča lahko vknjižili kot pomembno pozitivno postavko v naši evoluciji navzgor.

Nič ni v politiki bolj nevarno kakor prazna in bobneča beseda, fraza in Masaryk ni bil nekoč brez pomena vodja češke realistične politike, če tudi mu ni donajala popularnosti. Ako bi zagrebskemu kongresu ne sledila dejanja, bi ne dosegel svojega pravega namena tudi v slučaju, da se mu posreči razkroj demokratske koalicije. Svoj pravi uspeh bo dosegel le, če prevzame duševno vodstvo in inicijativo naše bodoče politike. Med udeležniki zagrebskega kongresa je bilo razmeroma malo parlamentarcev, vsi pa so bili močje čistih rok, kar je neprecenljivega pomena v politiki, po drugi strani je pa težko označiti množice volilcev, ki bi stali za njimi v eventualni volilni borbi. Zagrebska politična smer bi stala kmalu pred usodno dilemo: Ali vladati državo absolutistično ali strogo parlamentarno? Ali bi se našel med njimi tudi največji idealist, ki bi se upal prevzeti državno vodstvo za sedanjim režimom, ne da bi prej dobil legitimacijo naroda? Ostane tedaj le še pot strogega parlamentarizma. In tu nastane največja težkoča, ker je treba računati na močne, skoraj nepremagljive organizacije starih političnih strank. Le politika piliča noja bi mogla utajiti resnico, da imata večino slovenskih in hrvaških volilcev v svojem žepu dr. Korosec in Radić, med Srbi pa si bodo delili politično moč radikali in zemljoradniki. To je politična realnost in prognoza za izid bodočih volitev, politični sanjar bo seveda morda prišel do drugih zaključkov ali celo kombinacij o velikih sunkih volilcev na desno ali levo.

A ravno v tem slučaju zraste za zagrebske kongrestiste velikansko politično delo, ki ga lahko imenujemo politično-vzgojno v državljanskem smislu. Za Slovence bi to ne bilo težko, ker je dr. Rostohar čisto jasno preciziral slovensko stališče v nedeljivi Sloveniji s samoupravno parlamentarno avtonomijo in širokim gospodarsko-socialnim programom. Dr. Rostoharjeva izvajanja so klasična primera, kako je treba pretiti od praznih besed do konkretnih in prečnih zahtev ter načrtov, kako je treba oplojevati javnost, da pridemo od brezplodnega frazeranja v politiko jasnosti in realnosti...

Iz zagrebskega kongresa mora zrasti duševno vodstvo naše politike, naša politična inicijativa, iz njega naj se razvija temelj, na katerega bodo ob današnji trenutni stople vse one sile, ki hočejo, da naša država živi in se razvija. Vsestransko sondiranje terena bo najtežje delo, a mora roditi uspeh. Ne samo posameznikov, tudi stranke je treba voditi in vzgajati, ker psovanja in zmerjanja je bilo dovolj. Glavni krivci naših dosedanjih nesreč bodo izgubili nato čez noč in s tistim dnem zasije politična in narodna svoboda Slovencev, Hrvatov in Srbov v naši skupni državi — Jugoslaviji.

Pred odločitvijo v dem. stranki.

PRIČIČEVIĆ BO MORAL DEMISIONIRATI — DEMOKRATSKI MINISTRI UMAKNEJO SVOJE OSTAVKE? — IZJALOVljena PO SREDOVANJA.

Beograd, 18. sept. (Izv.) »Novosti« poročajo: Pričakujejo, da pride danes ali jutri v Beograd podpredsednik demokratskega kluba dr. Krstelj. Takoj ko dospe dr. Krstelj, se skliče seja demokratskega kluba, na kateri se bo sklepalo o sporu med voditelji demokratske stranke. Po dosedanjem razpoloženju v klubu bo imel spor med hrvatskimi demokrati slabe posledice na stranko samo. — Skoro gotovo se konča ves spor s tem, da bo moral minister Svetozar Pričičević demisionirati. Kar se tiče predsednika narodne skupščine dr. Ribarja, se reši to vprašanje povodom prihodnjega zasedanja narodne skupščine, ko se bodo vršile volitve novega predsedstva. Resolucija zagrebskega kongresa se je zelo spretno izogibala besede »revizija« vendar pa je bila sklenjena popolnoma v revizionističnem duhu. Dejstvo, da se je dr. Ribar, predsednik one narodne skupščine, ki je sklenila vidovdansko ustavo, udeležil zagrebskega kongresa, onemogočuje, da bi ostal še nadalje njen predsednik. Tudi v demokratskem klubu samem se govori o novem kandidatu za to mesto. Kar se tiče ostavke demokratskih ministrov, ki so jo podali klubu, je verjetno, da jo umaknejo.

Beograd, 18. sept. (Izv.) »Beogradski Dnevnik« poroča: Včeraj sta v narodni skupščini, in sicer v sobi predsedništva demokratske stranke konferirala dr. Kumanudi in dr. Veljkovič. Bavila sta se z razkolom, ki se zadnji čas vedno očitneje kaže v demokratski stranki. Do posebnega sporazuma ni prišlo. Prepustila sta naj o tem sklepa demokratski klub, ki se sestane, čim dospe v Beograd dr. Krstelj, ki bi imel priti že v nedeljo, a je bil zadržan po agitacijah. Pričakujejo ga danes ali jutri. Predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović ni sklical klubove seje, ker je na spornem vprašanju, na katerem se bo sklepalo, osebno udeležen. Tajništvo demokratskega kluba je za včeraj sklicalo vse demokratske poslance, katerih pa je prišlo le neznatno število. Pričakuje se, da prispe jutri zadostno število, da bo klub mogel razpravljati o tem vprašanju.

Beograd, 18. sept. (Izv.) Kako poroča »Tribuna«, vlada v demokratskem klubu razpoloženje, naj se izvolijo odsek, obstoječ iz treh članov demokratske stranke. Vanj naj se izvolijo dr. Krstelj, dr. Žerjav in Kosta Timotijević, ki naj poskusijo poravnati spor med Ljubo Davidovičem in Svetozarjem Pričičevićem.

Delovanje društva narodov.

MADŽARSKA SPREJETA V DRUŠTVO NARODOV.

Zeneva, 18. sept. (Izv.) Današnja plenarna seja društva narodov se je enoglasno izrekla za vsprejem Madžarske v društvo narodov. Predsednik je čestital novemu članu društva narodov in prosil verifikacijsko komisijo, naj overovi pooblastila madžarskih delegatov, da se čimprej omogoči Madžarski sodelovanje v društvu narodov. Nato je seja prešla na drugo točko dnevnega reda: pobijanje svobodne trgovine opija. Dr. Nansen je nato predložil seji društva narodov nujno brzojavko norveške komisije v Carigradu in stavil društvu narodov predlog, naj brez odloga začne na podlagi točke 11 pakta

društva narodov misliti, kakšne odredbe naj se ukrenejo v svrhu zaščite grških in armenskih beguncev in ukinitveja sovražnosti. Seja je sklenila naročiti peti komisiji, ki se bavi s humanitarnimi in socialnimi vprašanji, naj takoj začne proučevati vprašanje beguncev, ki je nujno, kakar naj predloži svoje poročilo. Drugi predlog, naj društvo narodov intervenira pri državah, ki so povzročile konflikt v Mali Aziji, je bil izročen prvi komisiji, ki bo o njem dalje razpravljala. Prihodnja seja se bo vršila jutri z dnevnim redom: Nadaljevanje debate o trgovini z opijem.

Kdo je odgovoren?

Tako se držejo vzkljati cinični z Miklošičeve ceste na naš petkov in soboten uvodnik!

Cinizem, predrznost, domišljavost, megalomanija in nesramnost nekaterih ljudi je res brezmejna. Umazali so naše doslej pošteno slovensko ime pred vso jugoslovansko javnostjo!

Oškodovali so plebiscitni fond!

Oškodovali so vseučiliški fond!

Veržili so z izvoznimi v zvezi z Nemci in v korist »kmečkih fondov«
tedaj, ko je hodilo naše ljudstvo se-
stradano in nago!

»Nacionalizirali«, so Bambergovo
tiskarno, kako, smo brali!

Oškodovali so narod za naše naj-
večje nacionalno bogastvo, t. j. za
trboveljske premogokopa,

ltd., ltd., ltd.!

In vse to eni in isti ljudje, ena in
ista družba!

V vsakem narodu in v vsaki dr-
žavi bi bili taki razgaljenci že zdav-
naj onemogočeni, če ne bi pravoča-
sno pobegnili čez mejo. Povsod dru-
god bi jih ogoljufano ljudstvo lin-
čalo na cesti in jim demoliralo njho-
va gnezda tako, da ne bi ostal ka-
men na kamnu, samo pri nas se to ne
zgodí, obratno vsi sede na najvpli-
vnejših mestih in ko potrkamo po svoji
časnikiški dolžnosti na njihova de-
janja, se ti celo vzdignejo in z ne-
sramno gesto vzkljajo: »Kdo je
odgovoren?»

Torej kdo je odgovoren?

Odgovorni so vsi oni, ki glede na
točne in konkretne obdolžitve proti

Vam še niso postopali po predpisih
kazenskih zakonikov.

Odgovorni so vsi oni, ki Vas drže
na mestih, kjer sedite!

Ne, ne, ne bomo molčali! Mera
je zvrhana polna in mi ne bomo pu-
stili, da zapadejo v pozabljenosti vsi
oni sramotni škandali, vse one fi-
nančne mahinacije, katere ste vpri-
zori zadja leta, ker se to ne tiče samo
vas in vaših bank, ampak je pri tem
tangirana, v živo tangirana čast in
poštenje vsega našega naroda.

Sramota bi bila za naš narod, da
bi morali rezati drugi gnojne ture z
našega telesa, kajti naša dolžnost
je, da to storimo sami.

In ta gnojno tur, gospoda z Mi-
klošičeve ceste, ste vi in tega bomo
izrezali, ker verujemo v zavest po-
štenja in sramu, ki gotovo še tiče v
našem ljudstvu.

Z neokretno pridobljenim denar-
jem in od zakonitih bank vodena
»stranka«
pri nas nima pravice do
eksistence. Nismo je poznali doslej in
ne bomo je trpeli tudi v bodoče.

Dokler ne izgine zadnji udeležec
nec svinčenih in drugih afer iz naše
javnosti, ne bomo mirovali, kajti za-
vedamo se, da stoji v tem našem bo-
ju za nami ves, prav ves narod.

Kdo je odgovoren?

Odgovorni ste vi in sicer vsemu
narodu in ne le prof. Reisnerju. Ker
ne morete odgovorjati, zato ven iz
naše narodne zveze! Ven iz našega
naroda, katerega madež ste in ki vas
bo proklinjal še v prihodnjem rodu
kot svoje Efilte.

Rešite državo!

Skoro vsak dan beremo v časo-
pisih in na vseh shodih se poroča o
nekorektnem in počasnem poslovanju
oblastev in o »bakšisu«
in »zaradi«
prav tako pri višjih kakor pri nižjih
oblastih. O carini in železniškem pro-
metu ve ne samo tu — marveč tudi
inozemsko časopisje poročati že take
reči, ki mejijo naravnost na bajke,
pa so žalibog resnične in tako ugledu
države kakor tudi celokupnemu na-
rodnemu gospodarstvu neizmerno
škodljive. Morala pri državnih usluž-
bencih pada od dne do dne, dela-
mrznost se razširja po državnih ura-
dih, najboljše moči pa zapuščajo
trumoma državne službe. S slabo u-
pravo se v državi množi nezadovolj-
stvo, katero uporabljajo brezvestni
demagogi, da ščuvajo ljudstvo ne
samo zoper vladu, marveč celo zoper
državo samo.

In kdo je kriv tem razmeram?
Parlament, ki še do danes ni uredil
uradniškega vprašanja, pač pa reši-
tev štiri leta obljubljal, dasi je to
vprašanje najvažnejše, ki posega glo-
boko v upravo in razvoj države. —
Parlament je dopuščal, da je vlada
urvalja balkanske razmere v upravi
(sramotne plače in mezde, postavl-
janje političarjev brez vsake stro-
kovne izobrazbe in brez vsake prak-
se na vodilna mesta itd.) tudi pri nas
in spravila državno uradništvo v ma-
terijalno bedo, kakor je državni u-
službenec ne poznajo v nobeni kul-
turni državi. Državni nameščeneec, ki
je imel pred vojno 300 zlatih kron,
ima ob sedanjih draginjah 4000 mesto
18.000 papirnatih kron. Na žalost ne
razume naše ljudstvo z večino parla-
menta vred grozote teh števil, dasi
sedi v parlamentu polovico poslancev
— bivših državnih uradnikov.

Gospodarska politika naše države
je na eni strani dvigala cene vsem
agrarnim produktom na drugi strani
pa še pomnožila draginjo z davčnim
sistemom. Uvedla je skoro na vse
konsumne predmete ogromne indi-
rekte davke (carina, trošarina, mo-
nopolne takse itd.) tako da tvorijo
le-ti štiri petine vseh državnih dohod-
kov. Vzlic temu, da je vlada draginjo
namenoma provzročila, se za obstoj
državnega nameščenaec ni storil
skoro ničesar. To neverjetno izkori-
šča delavne moči bo država pla-
čala. Propasti državnih uradnikov
morajo slediti konsekvence, ki bodo
državo naravnost katastrofalne. —
Zgodovina nas uči, da sta Rusija in
Turčija zgolj radi slabe uprave pro-
padle, nasprotno pa je znano, da se
je vzdržala toliko časa bivša Avstri-
ja samo vsled dobre uprave.

Vsi, ki ljubijo državo, morajo de-
lovati na to, da se čimprej v mo-
dernem smislu reši uradniško vpra-
šanje. Dolžnost vsakega državnega
uslužbenca je, da se organizira ter
dela za svoje upravičene zahteve
vstrajno propagando v privatnih raz-
govorih, v časopisju in pri oni poli-
tični stranki, kateri pripada. — Vsi
ostali sloji pa morajo podpirati dr-
žavne uslužbenca v boju za zboljša-
nje njihovega gmotnega položaja ter
prisiliti parlament in vladu, da takoj
in v naprednem smislu uredi ura-
dniško vprašanje. Le potem bodo mo-
gli državni nameščenci posvetiti vse
svoje moči državi, ter dobro urediti
njeno upravo, kar je pogoj za kon-
solidacijo države. Ako se le še ne-
kak mesecev zavlačuje sanacija ne-
vzdržnega položaja, se bo korupcija
v državni upravi tako razpela, da
jo ne bo mogoče več odpraviti. Dr-
žava bo v stalni nevarnosti in dav-

koplačniki bodo kmalu občutili, da je
uprava s slabo plačanimi uradniki, ki
zahtevajo za vsako uradovanje »bak-
šis«
mnogo dražja, nego administraci-
ja z dobro plačanimi činovniki.

Ministrski predsednik dr. Beneš o nalogah in pomenu društva narodov

V Ženevi je imel češkoslovaški
ministrski predsednik dr. Beneš v
Cercle de la Presse nagovor, v kate-
rem je najprej omenil raznoličnost
naziranj z ozirom na pomen društva
narodov.

»Naravno je,«
je dejal, »da se ta-
ko ogromna in važna ustanova, ki se
je rodila v težkih povojnih okoliščinah
sredi po vojni probujeni sebičnosti,
tekotom treh let svojega obstoja ni
mogla razviti tako naglo in tako, kot
bi si to mnogi želeli. Tudi poostreni
socialni in strankarski boji — istota-
ko plod štiriletnih vojne — vplivajo
nepovoljno na splošno razpoloženje
in ovirajo ponekod delo društva na-
rodov.

Kakšna naj bi bila v takem stanju
splošna koncepcija društva narodov
in politike sploh? Glavna državni-
kova naloga je voditi praktično poli-
tiko, t. j. državnik mora znati prece-
niti razne činitele in zloške javnega
življenja, doumeti resnično moč
strank, smeri in sploh vseh činiteljev,
ki vplivajo na gospodarsko, socialno
in politično življenje. S te precene
mora znati izvesti zlato srednjo pot.

Ce presojamo društvo narodov s
tega splošnega stališča, vidimo, da
obstojajo štirje različni tokovi, sme-
reči k uresničenju skupnih idealov:
So tukaj idealni filozofi, udani teore-
tični ideji, ki grade društvo narodov
za pisalno mizo, so nadalje tu prakti-
čni politiki, ki se ravna po le po in-
strukcijah in delujejo le v sebičnem
interesu svoje domovine in končno
so tukaj realistični politiki, ki skuša-
jo med vsemi temi tokovi najti resni-
co in skušajo izvajati velike resnice
korak za korakom računajoč pri tem
z težavami in ovirami, na kratko z
resničnim svetom. Čeprav se vedno
ravna po istih principih, teorijah in
idealih, kot filozofi, se vendar vedno
zavedajo potreb v danem trenutku.
To so izvajalci — réalisateurs — ide-
alni realisti in idealisti, kateri iščejo
zlato srednjo pot med vzvišenimi
ideali filozofov in surovim sebičnim
materijalizmom. To so, z eno besedo,
možje, ki skušajo doumeti resnično
situacijo.

Poglejmo sedaj, kakvo ti različni
tokovi vplivajo na glavna vprašanja,
ki se nahajajo na dnevnem redu dru-
štva narodov. Predvsem je tukaj
vprašanje razorožitve, ki je osnovni
problem velesil, ker se morajo male
pa tudi srednje države v tem vpra-
šanju ravnati po velesilah. Sicer pa
ne gre za razorožitve, temveč za
omejevanje oboroževanja. Ne mislim,
da bi omejevanje oboroževanja samo
po sebi moglo zabraniti vse vojne.
Toda sedanjí sistem društva, s svoji-
mi vprašalnimi polami in statistikami
je po mojem mnenju na vsak način
izboren. Zato v tem vprašanju nisem
pesimist, ker če ne pridemo k ome-
jitvi oboroževanja danes, pridemo k
njej gotovo jutri.

Politične vesti

Stojan Protić o zagreb- škem kongresu.

V »Radikalu«
od 16. t. m. piše
Protić o zagrebškem kongresu sle-
deče:

Dvanajsta ura bide — kdor hoče
držati dobro, bo delal na to, da se
uredi pragmatično in gromotno vpra-
šanje javnih nameščencev.

Uradnik.

V vprašanju manjšin imamo tri
vrste držav: države, ki nimajo nika-
kih obvez, države, katere so uredile
pravice manjšin z domačimi zakoni
in končno države, ki so v svrhu svo-
jih manjšin podpisale mednarodne
pogodbe. Naše stališče v tej stvari je
sledede: Vestno hočemo izpolniti vse
prevzete obveze, odklanjamo pa v
tem vprašanju vse nove obveze. Če
naj bi se določile nove obveznosti, bi
se morale brez izjeme naložiti vsem
državam. Cilj manjšinske politike je
ustvariti mednarodno ozračje, katero
bi omogočilo mirno rešitev vseh teh
problemov. In jaz mislim, da smo na
tej poti dospeli še dalje, kakor se v
splošnem misli.

Drugi problem je rekonstrukcija
Evrope in v tem okvirju je najbolj
pereče avstrijsko vprašanje. Vojna
je uničila štiri države. Stari politični
sistem se je zrušil in napravil mesto
demokraciji. Naravno se je tudi gos-
podarski sistem Evrope, posebno
srednje Evrope s poginom avstro-
ogrške monarhije silno pre-
tresel. Ta evropska rekonstrukcija,
nujna posebno za nove države je za-
htevala predvsem miru na mejah, da
bi se čimprej lahko pričelo z do-
mačo gospodarsko obnovo. Zato smo
se mi po obnovitvi miru trudili ob-
noviti gospodarske toke s sistemom
trgovinskih pogodb, ki naj bi nado-
mestili stari gospodarski sistem av-
stro-ogrski, pri čemur smo seveda
varovali popolno gospodarsko in po-
litično neodvisnost suverenih držav.
Sedaj gre predvsem za to, da se dela,
varčuje in zvišja produkcijo. Vsaka
država mora napraviti to delo s svoji-
mi lastnimi silami in sama zase. In
zato so vse misli o carinskih enotah
in konfederacijah šimere. Upam, da
se bo tudi Avstrija opomogla z last-
nimi sredstvi in prepričan sem, da se
bodo na koncu našli zanj potrebni
krediti, ki ji bodo dali možnost od-
dih.

Ta splošna rekonstrukcija Evro-
pe, ki se razvija tudi konec bojsevliz-
mu, ki se drži samo zato, ker v Ev-
ropi še ni reda.

Pri vseh teh problemih, pa naj gre
za razorožitve, za manjšine ali re-
konstrukcijo Evrope, skuša društvo
narodov voditi politiko zlate srede.
Doumeti moramo, kje je resnica in
izvajati sintezo idealnih ciljev in
praktičnih možnosti. V tem boju za
resničnost pripada bodočnost onim,
ki si ohranijo vero in ki kljub iluzi-
jam, katere nas često vodijo in kljub
razočaranjem, ki nam jemljejo po-
gum, nikdar ne obupajo.

Izvajanja dr. Beneša so bila od
vseh navzočih, med katerimi se je
nahajal tudi predsednik mednarod-
nega urada dela Thomas, sprejeta z
velikim odobravanjem.

bi se tej resoluciji s srbske strani
moglo oporekati. Če prihaja taka re-
solucija s kongresa, ki se je vršil v
Zagrebu in na katerem je sodelovalo
veliko število Hrvatov, med katerimi
se nahajajo nudi odlična imena in ka-
teri kongres pozdravlja zopet veliko
število Hrvatov iz Dalmacije, Pri-
morja, Hrvatske in Slavonije ter Bo-
sne in Hercegovine, potem je to po-
jav velike važnosti, katerega se more
samo pozdraviti.

Ta pokret ni naperjen proti de-
mokratski stranki, in če to ni, potem
je naperjen proti dosedanjemu poli-
tičnemu kurzu demokratske stranke,
katera sedaj sama priznava, da je
bila njegov glavni predstavnik in no-
silec, in kongres, kakor se sedaj jas-
no vidi, meri s svojo ostrino pogla-
vitno na glavne predstavnike, ali bo-
lje in točneje povedano na glavnega
predstavnik tega dosedanega poli-
tičnega kurza demokratske stranke
— g. Svetozarja Pribičevića.

Zao je tudi on tako silno zaje-
kal! Zato je tudi on tako bolešno
viknil: ne dajte ljudje, vse bo pro-
palo!

S svojo prisotnostjo in sodelova-
njem na kongresu je hotel g. Ljuba
Davidović skupno z ostalimi demo-
krati reči i je tudi rekel, magari mo-
če, nismo mi glavni predstavniki in
nosilci tega režima, katerega Vi tako
ostro obsojate; njegovi glavni pred-
stavnik niso tukaj, oni niso prišli na
ta kongres; njihov šef je v Beogradi
in glejte ga, kako kriči in javlja
i proti Vam in proti nam.

Skrb za politične preganjance.

Pri shodu zaupnikov JDS dr. Ka-
kovca v Celju se je neki politični pre-
ganjanec oglašil: kaj je z zadevo
tirjatav vojnih oškodovancev v Slo-
veniji. Tu imajo 50 milijonov tirja-
tev. Ker so ti za časa bivše Avstrije
največ trpeli, je o prevaran vsa jav-
nost zahtevala, da se morajo najprej
odškodovati. Vsak je poslal polno na
glavarstvo. Te pole so se poslate na
mirovno konferenco, ki je sklenila,
da se mora materijalna škoda dofi-
nim poravnati po državah, h kateri
spadajo. Pri nas bi to morala sto-
riti Jugoslavija. G. dr. Kukovec je
odgovoril, da do tega nimajo prave-
ga stališča ampak to velja za bra-
te Srbe in Črnogorce. Tolažijo naj se
s tem, da so trpeli za domovino. —
Mogoče bi bilo kaj doseči milostnim
potom!? Ko se bode izdelaval zakon
za vojne oškodovance, opozarjamo
naše poslance, da se za te reveže
med reveži potegnajo. Ker niso mo-
gli pravočasno bežati ter iti k legio-
narjem, je neumljivo, zakaj bi se pre-
čane ne upoštevalo. Če so dobili biv-
ši avstrofilci dobra korita, so tudi naši
preganjanci vredni, da dobe kar jim
gre in sicer po tedanjem kurzu iz-
plačane tirjatve, kakor je tudi mi-
rovna konferenca sklenila.

V Bosni in Hercegovini so se iz-
plačale, Italijani v Trstu in Gorici so
isto storili, le pri nas je žalosno.

Gospodarstvo Sladkorna kampanja v Jugoslaviji.

Sladkorna kampanja bo začela
pri nas koncem septembra. Prvotno,
— koncem julija — je obetala sla-
dorna pesa pri nas izredno ugodno
letino, tako v kvaliteti kakor tudi v
kvantiteti. Toda letošnja suša je, ka-
kor povsod, tudi sladkorni pesi mno-
go škodila. Mnogo skrbi je sicer od-

Dr. Fr. Stelč:

Zgodovinska razstava slikar- stva na Slovenskem.

V nedeljo, dne 3. t. m. je bila otvorjena
v poslopiju tehnične srednje šole retrospek-
tivna razstava slikarstva na Slovenskem,
ki je bila vizorizirano dostopna tujemu ob-
činstvu že ob vsesokolskem zletu. Okrog
400 slik je bilo zbranih iz vseh delov naše
domovine in pripeljanih v Ljubljano. Pre-
voz del in aranžma razstavnih prostorov,
kjer so bili prireditelji vezani na prireditve
začasnih oddelkov, je stal ogromne vsote,
ki bi jih Narodna galerija nikdar ne zmo-
gla; zato ni mogoče zadosti povdarjati ve-
like zasluge sejmškega urada, ki je finan-
cial prireditel v pravilnem spoznanju, da
je umetnost bistven del narodne kulture in
da mu bo tujec hvaležen, če bo pri obisku
velesojma lahko spoznal vsaj en del doku-
mentov duševnega življenja in preteklosti
naroda, h kateremu pride v gosti.

Vsega zbranega gradiva ni bilo mogoče
razstaviti, zato je bil napravljen izbor ca
250 del, ki se je prirediteljem zdel doku-
mentarčno (prednost so imela signirana in
datirana dela) in estetsko primeren, da po-
kloži osnovu našemu nazoru o razvoju si-
karstva pri nas ter na drugi strani tudi re-
prezentira kvalitativne višine, ki so jih bile
mogoče posamezne dobe našega slikarstva,

Zato je tudi razvrstitev materiala v okviru
posameznih oddelkov več ali manj kompro-
mis mej tema dvema principoma. Oddelki
pa si sledijo historično, tako da so najsta-
rejša dela v oddelku I, ustavi pa se tok v
oddelku IX. Neke vrste križišče tvori soba
IV., kjer sta poleg nosilcev razvojne niti
razstavljena 2 Nemca, ki sta dala mično
pobudo slikarstvu pri nas, Kremsler-Schmidt
in Altomonte.

Oddelki I. ima svoje žarišče v Jelov-
škovi Madoni; ta ga nesporno ovlađa in bo
ostala vsakemu obiskovalcu v spominu kot
eno najsilnejših del te razstave, žal da v
cerkv sv. Petra, kjer se nahaja v stranskem
oltarju, ne pride do iste veljave. Ta Ma-
dona je obenem razvojni cilj tega oddelka.
Kar je bilo namreč mogoče zbrati dokumen-
tov našega slikarstva do nekako 1740, je
zbrano okoli nje, ki nosi letnico 1734. Naj-
starejše delo bodo pač table, deli križnega
oltarja iz Mrzlake vasi, delo tipično za ta-
kozvano severno renesanso. Dočim se v
kompoziciji figur še pogosto javljajo sledo-
vi gotike, ki probija posebno v glavi apo-
stola Petra ali sv. Jurija, katerih hoteni rea-
lizem je neposreden potomec pozno gotške-
ga realizma (brkel), dočim se tip obraza
sv. Miklavža podreja tipom nemškega si-
karstva prve polovice XVI. stoletja, je pri
obrazu svetnice (ni razstavljena) očito
stremljenje po lepoti v smislu renesanse in
je sv. Janez Krst. (tudi ni razstavljen, ker
je na hrbtni strani ene izmed tabel) direk-

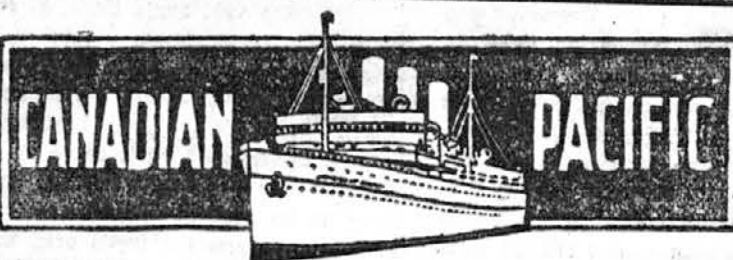
no revzet iz italijanskega slikarstva (št. 37).
— Krizanje iz Šmarja (št. 6) smo imeli pri
sestavljanju kataloga za starejše od teh ta-
bel, po ponovnem študiju pa se mi zdi, da
je mlajše, četudi v posameznih delih izgleda
starejše. Kakor je namreč še gotška skupi-
na jezdecov na levi, tako kaže vsaj v kon-
ec XVII. stoletja skupine žen z omedlelo
Marijo na desni, skupina dveh bradatih
mož pa je izposojena iz Italije, mogoče po
posredovanju, a v bistvu sega vendar pre-
ko Dürerja na Lionardove tipe nazaj. — Sle-
dita dve dragoceni sliki iz Chronove dobe
(št. 5 in 42). Chronova doba nam je namreč
iz literature (deloma še neizdane) znana
kot umetniško izredno agilna, poznamo celo
vrsto imen umetnikov in celo popisov nji-
hovit del, a v naravi sta omenjeni sliki
prvi, ki predstavita širšemu občinstvu dva
nedvomna originala. Sv. Uršula je datirana
z letnico 1616, sv. Cecilija pa z letnico 1627.
Na prvi pogled je jasno, da imamo deli dveh
različnih mojstrov pred seboj. Kompozirana
je prva po poznorenesanskem načinu, zgo-
raj nebo in omedev, ki ga najde dogodek iz
svetniškega življenja ali mučeništva v spod-
njem delu pri njegovih prebivalcih. Spodal
mučeništvo sv. Uršule in njiš spremljevalk,
devic, v ozadju fantast pogled na Köln,
zgoraj sv. Trojica z anđeli, ki pripravljajo
palme in vence mučeništva za žrtve spo-
dal. Kompozicija slike je podrejena osrednji
osi polja platna, ki jo nosi; v ti stoji ideali-
zirano lega postava sv. Uršule in čisto ne-
naturalistično, samo po abstrakto estet-

skih načelih simetrije in pravnevesnosti
mas okoli te osrednje osi je komponiran do-
godek, ki je z vsemi epinični pritliklami
prevzet iz prejšnje dobe, ki ni poznala teh
abstraktnih kompozicijskih zakonov, ter
strnjen preračunjen v reprezentativno,
učinkovito skupino. Plemenit idealizem pre-
veva celo sliko in kakor je dogodek sam
obvladan od abstraktnih sil, tako tudi bolest
teh trpečih in umirajočih ni bolest, ampak
samo njen simbol in divjost napadalec in
divjost, ampak samo gesta, ki naj jo označa;
bradati Saracen ki vseka rane devici pred
seboj in pri tem oč upira iz slike ven v gle-
dalca, dela celo utis portreta, mogoče celo
portreta umetnikovega. — Zanimiva je tudi
sv. Cecilija. Sedeča v pokrajini, odeta v bo-
gato, deloma sočasno obleko, zavzema os
slike in se tako podreja pri sv. Uršuli ozna-
čenemu kompozicijskemu principu, ki ga je
vpeljala renesansa. V ozadju se vrše scene
iz njene legende, okrog nje so razvrščena
muzikalna orodja, pod njo v posebnem
okviru, ki ga držita dva anđela, je nasli-
kana mrtva s tremi ranami na vratu. Tudi
pri ti sliki, ki sicer po pojmovanju forme,
telesnih oblik in lepote ideala popolno-
ma zapusti gotiko, najdemo vseeno te njene
zadnje sedi v dekorativni, svojevoljni, orna-
mentalnemu principu podrejeni grupaciji
gub okoli leve noge.

Nadaljno fazo slikarstva pr nas nam
predstavlja št. 44, sv. Martin iz Zerovnice.
Slikan je na leseno desko, kakor so bile
stare slike do druge polovice XV. stoletja

sploh; pri nas (provincia) je vedno bolj kon-
servativna kot središča) se je ta način
ohranil deloma še na prag XVIII. stoletja.
Tudi tu najdemo isti kompozicijski prin-
cip, kakor je bil zgoraj omenjen; po osti slike
beži dolina v globino med dvema vrstama
dreves in gora, ki se na način kulis pogla-
ljata od levega in desnega roba proti sredi
v sinjo daljino. Kakor je ta pokrajina sicer
popolnoma umetno komponirana, tako ima
vseeno i po svoji sestavi i posebno po svo-
jem koloritu razpoloženske vrednote, ki
nam jo približajo tako, da pozabimo preko
njih popolnoma na njeno nenaravnost. V
osrednj v sredi stoji na konju sedeč sveti
Martin in seka kos plašča za berača, ki
leži pred njim na tleh. Ta slika je tipičen
predstavnik cele vrste iz srede in druge
polovice XVII. stoletja, ki se nahaja po po-
deželskih podružnicah v baročnih oltarjih
tega časa, ki so znani tudi po svoji roko-
delsko uspehi in dekorativno izredno učni-
koviti rezbariji. Kakor je ta rezbarija po-
tomec italijanske renesanse, kakor nam jo je
posredoval nemški medij, obstaja prav ista
razmerje tudi glede te vrste slik, ki v bo-
gato pozlačenem osredju te ornamentike
skoro popolnoma izgube svojo individual-
nost, in samo pomožajo barvno dekorativno
bogastvo teh rokodelskih proizvodov. Ka-
kor rezbarija so namreč tudi te vrste slike
plod dolgotrajne delavniške rutine, ki je de-
leko nadkrnjevala današnje i po spretnosti
i po okusu. (Dolje prid.)

Največje svetovno transportno podjetje

EVROPA CANADA AMERIKA

Samo 4 dni na odprtem morju.

Najhitrejša in najboljša zveza preko **HAMBURGA**, **ANTWERPENA** in **CHERBOURGA** z glasovitimi „EMPRESS“, parobrodi na dvostranske vijake, ki so kljub nizkim cenam razkošno in bogato opremljeni in torej s polno pravico nosijo ime „EMPRESS“, kraljica morja. Odhod vsaki teden.

•• CANADIAN PACIFIC, - ZAGREB, - JURIŠIČEVA ULICA 30. ••

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA •• Linhartova ulica šte. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prvovrsten pšenični zdrob, valjan jesprencek

prodaja

NAKUPOVALNA ZADRUGA, DUNAJSKA CESTA 33.
Istotam se kupuje po najvišji dnevni
•• ceni ajda, proso in krompir. ••

Električni stroji

proizvod A E G, električni števeci proizvod A E G, žarnice Tungstam, vse elektrotehn. potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehn. tvrdka Karol Florijančič, Celje, Proračuni brezplačno!

Deske

lepe, suhe v vseh dimenzijah za mizarstvo se kupijo. Ponudbe s ceno pod „BANAT“ na an. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

Sokolske potrebščine

za člane, članice in naraščaj kakor tudi suknjo za kroj priporočila tvrdka

A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

SOLI KAMENITE

in soli drobne (zmlete) nudi samo na vagone po zmerni ceni Kirilović i Sazdanič, Novi Sad.

STEYR AUTO

mal 4 cilindski 23 HP
veliki 6 " 40 "

Michelin „Cable“

auto pneumatika v vseh velikostih došla in je v zalogi pri zastopstvu
JUGO-AUTO d. z o. z.
LJUBLJANA, POLJANSKA C. 3.

ŽIVINO

govejo, prašiče, ovce itd. prevzema po ugodnimi pogoji v komisijo. - Natančno pojasnila pri tvrdki

J. SUCHARDA, veletrgovnik, PRAG-KARLIN, ČSR

POZIV

na novo emisijo delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ v ZAGREBU.

Izvršujoč sklep konstituirajočega glavnega zborovanja od 28. maja 1922 ter pozivom na sklep seje ravnateljstva od 17. julija 1922 objavlja podpisani odbor s tem

Poziv na vplačilo nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“

in to od Din 1.500.000— na Din 2.500.000—
z izdajo novih 10.000 delnic po nom. Din 100—.

Emisija delnic se bo izvedla pod sledečimi pogoji:

1. Stari delničarji imajo pravico na vsako staro delnico po eno delnico nove emisije po tečaju od Din 100— po komadu, ter Din 10— vpisnine po delnici.
2. Z delnicami, katere po starih delničarjih ne bodo optirane, razpolaga Upravni Odbor na ta način, da jih prepusti subskribentom nove emisije, ki dosedaj niso bili delničarji „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ po nominali ter Din 15— vpisnine po delnici, pri tem si Upravni Odbor pridrži pravo repartitije.
3. Delničarji, kateri žele izvršiti svoje pravice opcije, dolžni so predložiti svoje stare delnice na prekolkovanje v času od 1. do 30. septembra 1922 in sicer pri onem denarnem zavodu, pri katerem so do sedaj vplačevali za naše društvo ali pri enem od zavodov, pri katerem se vrši vpis sedanje emisije.
4. Vpisovanje nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ začneja s 15. septembrom t. l. in traja do 31. decembra 1922.
5. Vpis in vplačilo nove emisije vršilo se bo na sledeči način: pri vpisovanju se vplača 50% od vsake delnice ter Din 10— oziroma Din 15— vpisnine po komadu; vplačilo preostalih 50% mora slediti najpozneje do 31. januarja l. 1923.
6. Na položena vplačila se bo izdalo začasno potrdilo, a pri vplačilu celokupnega iznosa delnica društva. Ta emisija je deležna dobička tekočega leta.
7. Za uplačevanje fungirajo: „Jadranska banka d. d.“, Beograd; „Prva Hrvatska Stedionica“, Zagreb; „Francusko-Srbska banka A. D.“, Beograd; „Hrvatska Eskomptna banka d. d.“, Zagreb; „Slavenska banka d. d.“, Zagreb; „Jugoslavenska banka d. d.“, Osijek ter vse njihove podružnice.

ZAGREB, dne 5. septembra 1922.

Upravni Odbor „Jugoslovenskog Novinskog d. d.“ v Zagrebu.

**Francosko - balkanska
Trgovska družba z o. z.**
••••• Lavrič & Cie. •••••

**Vsi trgovski posli z Balkanom:
Strasbourg (France)**
1, Rue de la Pierre Large 1
Brzoi. nasl. „Slovenia“, telef. 1519.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo velik uspeh!